JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS GEORGES COSMAS

15 päivänä heinäkuuta 1997 *

Sisällys

I Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ... I-4448

II Valituksen tutkittavaksi ottaminen ... I-4451

III Väliintulohakemuksen hyväksyminen ... I-4452

IV Valitusperusteet ... I-4453

A Asiaa koskevat oikeussäännöt ja yhteisöjen tuomioistuimen ns. PVC-asiaa koskeva oikeuskäytäntö ... I-4453

B Valituksenalainen tuomio ... I-4453

C Valitusperusteiden tutkiminen ... I-4454

1) Muutoksenhakutuomioistuimen toimivallan rajat ... I-4454

a) Muutoksenhakutuomioistuimen mahdollisuus määrätä asian selvittämistoimista ... I-4455

b) Uudet tosiseikat, joihin vedotaan muutoksenhakuvaiheessa ... I-4455

2) Riidanalaista päätöstä rasittavien olennaisten muotovirheiden olemassaolo ... I-4456

a) Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut ... I-4456

b) Vastaukseni edellä mainittuihin väitteisiin ... I-4458

i) Muutoksenhakutuomioistuimen valtuuksien ulottuvuus ja viran puolesta tutkittavat seikat ... I-4458

ii) Asianmukaisesti toteen näytettyjen, riidanalaista päätöstä rasittavien muotovirheiden olemassaolo ... I-4459

3) Riidanalaista päätöstä rasittavien olennaisten muotovirheiden mahdollinen olemassaolo ... I-4460

a) Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut ... I-4461

b) Vastaukseni edellä mainittuihin kysymyksiin ... I-4464

V Ratkaisuehdotus ... I-4464

Nyt käsiteltävässä asiassa yhteisöjen tuomioistuimelta pyydetään ratkaisua valitukseen, jonka Hoechst AG (jäljempänä Hoechst) on tehnyt ETY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ja jossa vaaditaan 10.3.1992 annetun yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion kumoamista. [1] Valituksenalaisessa tuomiossa hylättiin kumoamiskanne, jonka

* Alkuperäinen kieli: kreikka.

1 — Asia T-10/89, Hoechst v. komissio, tuomio 10.3.1992 (Kok. 1992, s. II-629).

valittaja oli ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla nostanut 23.4.1986 tehdystä komission päätöksestä 86/398/ETY (jäljempänä polypropeenipäätös).[2] Päätös koski perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamista polypropeenin tuotantoon.

I Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

1. Käsiteltävän asian tosiseikkojen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyn oikeudenkäynnin kulun osalta valituksenalaisesta tuomiosta käy ilmi seuraavaa: Ennen vuotta 1977 Länsi-Euroopan polypropeenimarkkinoille toimitti tavaraa lähes yksinomaisesti kymmenen tuottajaa, joista yksi (ja myös yksi ns. neljästä suuresta toimittajasta) oli Hoechst, jonka markkinaosuus vaihteli 10,5 ja 12,6 prosentin välillä. Kun Montedisonin hallussa olleiden patenttien voimassaoloaika oli päättynyt, markkinoille tuli vuoden 1977 jälkeen seitsemän uutta tuottajaa, joilla oli erittäin suuri tuotantokapasiteetti. Kysyntä ei kuitenkaan samaan aikaan noussut vastaavalla tavalla, joten se ei vastannut tarjontaa ainakaan vuoteen 1982 saakka. Yleisemmin voidaan todeta, että vuosien 1977 ja 1983 välillä polypropeenimarkkinoilla tehtiin suurimmaksi osaksi heikkoa tulosta ja merkittäviäkin tappioita.

2. Komission virkamiehet, jotka toimivat 6.2.1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 (jäljempänä asetus N:o 17)[3] 14 artiklan 3 kohdassa heille annettujen valtuuksien perusteella, tekivät 13. ja 14.10.1983 samaan aikaan tutkimuksia useissa polypropeenin tuotantoa harjoittavissa yrityksissä. Näiden tutkimusten perusteella komissio esitti kyseisille yrityksille ja muillekin niiden kanssa yhteistyössä toimineille yrityksille asetuksen N:o 17 11 artiklan nojalla tietojensaantipyyntöjä. Tutkimuksissa ja tietojensaantipyyntöjen perusteella saatujen tietojen perusteella komissio päätteli, että tietyt polypropeenin tuottajat, mm. Hoechst, olivat vuosien 1977 ja 1983 välisenä aikana rikkoneet perustamissopimuksen 85 artiklaa. Komissio päätti 30.4.1984 aloittaa asetuksen N:o 17 3 artiklan 1 kohdan mukaisen menettelyn ja lähetti lainvastaisesti toimineille yrityksille kirjalliset väitetiedoksiannot.

3. Menettelyn päätteeksi komissio teki 23.4.1986 edellä mainitun päätöksen, jonka päätösosa kuuluu seuraavasti:

"1 artikla

[Yritykset] Hoechst AG — — ovat rikkoneet ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa osallistumalla

2 — ETY:n perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta tehty päätös (IV/31.149 — Polypropeeni) (EYVL L 230, s. 1).

3 — EYVL 1962, 13, s. 204.

— —

— Hoechstin, ICI:n, Montepolimerin ja Shellin osalta noin vuoden 1977 puolivälistä ainakin marraskuuhun 1983 saakka,

— —

vuoden 1977 puolivälissä aloitettuun sopimukseen ja yhdenmukaistettuun menettelytapaan, joilla polypropeeniä yhteismarkkinoille toimittavat tuottajat

a) ottivat toisiinsa yhteyttä ja tapasivat toisiaan säännöllisesti (vuoden 1981 alusta lähtien kahdesti kuukaudessa) salaisissa kokouksissa keskustellakseen kauppapolitiikastaan ja tehdäkseen siitä päätöksiä;

b) asettivat aika ajoin tuotteelle 'tavoite'-(tai vähimmäis)myyntihintoja yhteisön jokaisen jäsenvaltion osalta;

c) sopivat erilaisista toimenpiteistä, joilla oli tarkoitus yksinkertaistaa tällaisten tavoitehintojen käyttöönottoa, kuten (lähinnä) väliaikaisista tuotannonrajoituksista, tavarantoimituksia koskevien yksityiskohtaisten tietojen vaihdosta, paikallisten kokousten järjestämisestä ja vuoden 1982 loppupuolelta alkaen seurantajärjestelmästä, jolla oli tarkoitus korottaa hintoja tiettyjen asiakkaiden osalta;

d) korottivat samanaikaisesti hintoja edellä mainittujen tavoitteiden täytäntöönpanemiseksi;

e) jakoivat markkinat keskenään antamalla kullekin tuottajalle vuosittaisen myyntitavoitteen tai 'kiintiön' (vuosina 1979, 1980 ja ainakin osan vuotta 1983) tai koko vuotta koskevan lopullisen sopimuksen puuttuessa vaatimalla tuottajia rajoittamaan kuukausittaisia myyntejään jonkin aikaisemman ajanjakson myynnin mukaisiksi (vuosina 1981 ja 1982).

— —

3 artikla

Tämän vuoksi tässä päätöksessä tarkoitetuille yrityksille määrätään seuraavat sakot 1 artiklassa todetusta rikkomisesta:

— —

vi) Hoechst AG:lle sakkoa 9 000 000 ecua eli 19 304 010 DEM.

— — ."

4. Komission päätöksen kohteena olleista 15:stä yhtiöstä 14, joista yksi oli valittaja, nosti kanteen komission edellä mainitun päätöksen kumoamiseksi. Asianosaiset esittivät 10.—15.12.1990 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa suulliset lausumansa ja vastasivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kysymyksiin.

5. Hoechst vaati 2.3.1992, jolloin kirjallinen ja suullinen käsittely oli edellä mainitulla tavalla päättynyt mutta tuomiota ei ollut vielä annettu, erillisellä kirjelmällä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta aloittamaan uudelleen suullisen käsittelyn. Hoechst vetosi vaatimuksensa tueksi tiettyihin tosiseikkoihin, joista se väitti saaneensa tiedon vasta suullisen käsittelyn päätyttyä ja erityisesti sen jälkeen kun yhdistetyissä asioissa BASF ym. vastaan komissio (jäljempänä ns. PVC-tapaukset) [4] oli annettu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 27.2.1992. Hoechstin mukaan kyseisten seikkojen perusteella voitiin päätellä, että riidanalaiseen komission päätökseen liittyi olennaisia muotovirheitä, joiden tutkiminen edellytti uusia asian selvittämistoimia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeneen vaatimuksen samoin kuin kanteen kokonaisuudessaan edellä mainitussa 10.3.1992 antamassaan tuomiossa kuultuaan asiassa uudelleen julkisasiamiestä.

6. Hoechst valitti hylkäävästä tuomiosta yhteisöjen tuomioistuimeen ja vaati yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan tuomion sekä toteamaan komission polypropeenipäätöksen mitättömäksi tai toissijaisesti kumoamaan päätöksen tai edelleen toissijaisesti palauttamaan asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Samalla se vaati valituksen vastapuolen velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Vastauksessaan valittaja peruutti polypropeenipäätöksen mitättömyyttä koskevat valitusperusteensa, mutta pysytti päätöksen pätemättömyyttä koskevat valitusperusteensa sellaisina kuin ne oli esitetty kannekirjelmässä.

Komissio vaatii yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään valituksen ja määräämään valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4 — Yhdistetyt asiat T-79/89, T-84/89, T-85/89, T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 ja T-104/89, BASF ym. v. komissio, tuomio 27.2.1992 (Kok. 1992, s. II-315).

DSM NV on pyytänyt saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen Hoechstin vaatimuksia väliintulijana.

II Valituksen tutkittavaksi ottaminen

7. Komissio vaatii aluksi vastineessaan yhteisöjen tuomioistuinta jättämään valituksen kokonaan tutkimatta, koska se ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Se väittää tältä osin, ettei valittaja vetoa valituksensa missään kohdassa siihen, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tehnyt oikeudellisen virheen, vaan esittää useita tosiseikkoja, väitteitä ja perusteita ensi kertaa muutoksenhakuvaiheessa. Liian myöhään esitetyt perusteet koskevat komission polypropeenipäätöksen mitättömyyttä ja muita vakavia menettelyä koskevia virheitä, jotka ovat vaikuttaneet kyseisen päätöksen tekomenettelyyn. Komission mielestä valittaja muuttaa oikeudenkäynnin kohdetta yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan ja 116 artiklan 2 kohdan vastaisella tavalla vedotessaan näihin perusteisiin.

8. Valittaja toteaa omalta osaltaan, että kun se vetoaa yhteisöjen tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen muotovirheisiin, se pyrkii ainoastaan osoittamaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut virheellisesti yhteisön oikeutta. Tämän vuoksi komission esittämät väitteet eivät valittajan mukaan voi olla valituksen tutkimatta jättämisen perusteena.

9. On aluksi muistutettava, että ETY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan mukaan muutosta voidaan hakea "vain oikeuskysymyksiä koskevilta osin. Muutoksenhaun perusteena voi olla yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta puuttuva toimivalta, asian käsittelyssä yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan etujen vastainen, tai yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tapahtunut yhteisön oikeuden rikkominen." Lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdassa ja 116 artiklan 2 kohdassa kielletään asianosaisia muuttamasta valituksessa tai vastineessa oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se oli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Yhteisöjen tuomioistuin voi työjärjestyksen 119 artiklan nojalla myös milloin tahansa hylätä valituksen perustellulla määräyksellä, jos valituksen tutkittavaksi ottamisen edellytykset jäävät selvästi täyttymättä.

Jotta valitus voitaisiin jättää kokonaan tutkimatta, edellytetään, ettei yksikään valitusperusteista täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, joten on tutkittava kaikki perusteet, joihin on vedottu, ja todettava niistä jokaisen osalta, että ne eivät täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. [5]

5 — Valitus on tutkittava tyhjentävästi ja kokonaisvaltaisesti ratkaistaessa sitä, voidaanko se ottaa tutkittavaksi. Yhteisöjen tuomioistuimen antamista useista määräyksistä käy ilmi, että on tutkittava kaikki valitusperusteet ja todettava niiden kaikkien osalta, ettei niitä voida ottaa tutkittaviksi, ennen kuin voidaan todeta, että valitus jätetään kokonaan tutkimatta. Ks. asia C-19/95 P, San Marco v. komissio, määräys 17.9.1996 (Kok. 1996, s. I-4435); asia C-137/95 P, SPO ym. v. komissio, määräys 25.3.1996 (Kok. 1996, s. I-611); asia C-87/95 P, CNPAAP v. neuvosto, määräys 24.4.1996 (Kok. 1996, s. I-2003) ja asia C-148/96 P, Goldstein v. komissio, määräys 11.7.1996 (Kok. 1996, s. I-3883). Ks. myös asia C-53/92 P, Hilti v. komissio, tuomio 2.3.1994 (Kok. 1994, s. I-667).

10. Myös komission esittämää oikeudenkäyntiväitettä on tutkittava tästä näkökulmasta. Valitusperusteiden epämääräinen sanamuoto valituksessa näet herättää ensi arviolta tiettyjä kysymyksiä niiden tutkittavaksi ottamisen kannalta: on vaikeaa havaita, mikä on tässä tapauksessa oikeudellinen virhe, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen väitetään syyllistyneen. Hoechst viittaa ensimmäisessä valitusperusteessaan kuitenkin oikeudellisiin virheisiin, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valittajan mukaan tehnyt hylätessään käsittelyn uudelleen aloittamista koskeneen vaatimuksen suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen. Koska tämä peruste on puhtaasti oikeudellinen peruste ja koska siinä nojaudutaan tosiseikkoihin, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oli käytettävissään ja joiden perusteella se antoi ratkaisun, sitä voidaan pitää itsenäisenä valitusperusteena, johon on pätevästi vedottu.

11. Vaikka oletettaisiin, että yhteisöjen tuomioistuimen olisi hyväksyttävä komission väitteet (mitä tarkastelen jäljempänä yhdessä valittajan esittämien vastaväitteiden kanssa tutkiessani kunkin valitusperusteen erikseen), ei siis ole mahdollista jättää tällä perusteella valitusta kokonaan tutkimatta.

III Väliintulohakemuksen hyväksyminen

12. DSM:n väliintulon sisältöön ja väliintuloa koskevan hakemuksen hyväksymiseen voidaan nyt käsiteltävässä asiassa soveltaa samoja näkemyksiä kuin ne, jotka olen esittänyt nyt käsiteltävään asiaan liittyvässä asiassa Hüls vastaan komissio antamani ratkaisuehdotuksen vastaavissa kohdissa. [6]

Kyseisestä ratkaisuehdotuksesta ilmenee, että DSM:n väliintulo nyt käsiteltävässä asiassa voitaisiin teoriassa ottaa osittain tutkittavaksi siltä osin kuin väliintulija tukee valittajan vaatimusta siitä, että yhteisöjen tuomioistuin julistaa polypropeenipäätöksen mitättömäksi kumottuaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion. Väliintulijan muita vaatimuksia tai perusteluita, joihin väliintulossa nojaudutaan valittajan muiden vaatimusten tukemiseksi, ei kuitenkaan voida tutkia, koska ne eivät täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

Nyt käsiteltävässä asiassa valittaja kuitenkin vastauksessaan luopui polypropeenipäätöksen mitättömyyttä koskeneista valitusperusteistaan; se on toisin sanoen vähentänyt vaatimuksiaan ja vaatii nyt ainoastaan päätöksen kumoamista eikä ratkaisua siitä, että kyseinen päätös olisi mitätön. Tämän vuoksi DSM:tä ei voida hyväksyä väliintulijaksi, koska asia ei koske sen oikeutta.

6 — Ks. asiassa C-199/92 P, Hüls v. komissio, tänään antamani ratkaisuehdotuksen 10—15 kohta.

IV Valitusperusteet

13. Hoechst katsoo, että komission polypropeenipäätöstä, jota ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostettu kanne koski, rasittavat olennaiset muotovirheet, joiden vuoksi päätös on pätemätön.[7] Hoechst pitää tätä lähtökohtana väittäessään, että joko toisaalta näistä virheistä oli riittävää näyttöä, jolloin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa se huomioon ja kumota polypropeenipäätös, tai yhteisöjen tuomioistuin voisi todeta ensi kertaa tässä oikeudenkäynnissä tämän näytön olemassaolon, taikka toisaalta on ainakin olemassa selviä epäilyksiä riidanalaista päätöstä rasittavista muotovirheistä, jolloin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rikkoi menettelysääntöjä kieltäytyessään tutkimasta kyseisiä epäilyksiä enemmälti, vaikka sille oli esitetty tätä koskeva vaatimus. Valittaja katsoo tarkemmin sanoen niillä seikoilla, joihin se vetoaa, olevan kahdenlainen tehtävä: se arvioi yhtäältä, että ne ovat täysi näyttö olennaisista muotovirheistä, joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt päätellä polypropeenipäätöksen olevan pätemätön; toisaalta se katsoo niiden olevan riittävä näyttö, jotta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oli velvollisuus hyväksyä sen vaatimus suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisesta ja uusien prosessinjohtotoimien määräämisestä. Myös komission vastineessa noudatetaan kyseistä kahtiajakoa.

7 — Kuten olen jo edellä todennut (ks. edellä 6 kohta), valittaja peruutti vastauksessaan polypropeenipäätöksen mitättömyyttä koskeneet valitusperusteensa.

A *Asiaa koskevat oikeussäännöt ja yhteisöjen tuomioistuimen ns. PVC-asiaa koskeva oikeuskäytäntö*

14. Viittaan asiassa Hüls vastaan komissio antamani ratkaisuehdotuksen 19—23 kohtaan.

B *Välituksenalainen tuomio*

15. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valittajan 2.3.1992 päivättyyn kirjelmään[8] sisältyneet vaatimukset seuraavin perusteluin, jotka on esitetty välituksenalaisen tuomion 374 ja 375 kohdassa:

"On aluksi todettava, ettei edellä mainittu 27.2.1992 annettu tuomio voi sellaisenaan olla suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisen perusteena nyt käsiteltävässä asiassa. Lisäksi toisin kuin edellä mainitussa asiassa 27.2.1992 annetun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion 14 kohdassa mainituissa kantajan esittämissä perusteluissa, nyt käsiteltävän asian kantaja ei ole suullisen käsittelyn päättymiseen mennessä väittänyt tai edes vihjannut, että riidanalainen päätös olisi mitätön väitettyjen virheiden vuoksi. On siis pohdittava, onko kantaja perustellut riittävästi sitä, miksi se ei ole nyt käsiteltävässä asiassa, toisin kuin asioissa T-79/89 ym. aikaisemmin vedonnut väitettyihin virheisiin, joiden joka tapauksessa oli täytynyt tapahtua ennen kanteen nostamista. Vaikka yhtei-

8 — Ks. edellä 5 kohta.

söjen tuomioistuinten on ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan perustuvaa kumoamiskannetta tutkiessaan tutkittava viran puolesta, onko riidanalainen päätös mahdollisesti mitätön, se ei kuitenkaan merkitse sitä, että joka kerta tutkittaessa ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan perustuvaa kannetta olisi viran puolesta ryhdyttävä selvityksiin riidanalaisen päätöksen mahdollisen mitättömyyden toteamiseksi. Tuomioistuimen on tutkittava tämä kysymys viran puolesta vain siltä osin kuin asianosaiset esittävät riittäviä todisteita, joiden perusteella voidaan epäillä riidanalaisen päätöksen olevan mitätön. Tässä tapauksessa kantajan esittämissä perusteluissa ei ole riittävää selvitystä siitä, että päätös saattaisi olla mitätön. Kantaja on 2.3.1992 päivätyn kirjelmänsä III kohdassa ainoastaan väittänyt, että on olemassa 'perusteltuja syitä' olettaa, että komissio on rikkonut tiettyjä menettelyä koskevia sääntöjä. Se että komission väitetään rikkoneen työjärjestyksensä mukaisia kieliä koskevia järjestelyjä ei kuitenkaan voi olla riidanalaisen päätöksen mitättömyyden vaan ainoastaan sen kumoamisen perusteena — jos siihen on vedottu ajoissa. Kantaja ei ole myöskään selittänyt, miksi komissio olisi muuttanut päätöstä jälkikäteen vuonna 1986 eli tavanomaisessa tilanteessa, joka eroaa merkittävästi ns. PVC-tapaukseen liittyvistä erityisistä olosuhteista, jotka johtuivat siitä, että komission toimikausi oli päättymässä tammikuussa 1989. Kantajan tämän osalta esittämä yleisluonteinen olettamus ei ole riittävä peruste selvittämistoimien määräämiseksi suullisen käsittelyn uudelleen aloittamisen jälkeen.

Kantaja on kuitenkin kirjelmänsä II kohdassa konkreettisesti väittänyt, ettei riidanalaisen päätöksen alkuperäiskappaleita, jotka olisi saatettu todistusvoimaisiksi komission puheenjohtajan ja pääsihteerin allekirjoituksilla, ollut olemassa kaikilla todistusvoimaisilla kielillä. Vaikka tällainen väitetty virhe olisi tehty, se ei kuitenkaan sellaisenaan aiheuttaisi riidanalaisen päätöksen mitättömyyttä. Toisin kuin edellä useaan kertaan mainituissa ns. PVC-tapauksissa, nyt käsiteltävässä asiassa kantaja ei näet ole esittänyt mitään konkreettista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin olettaa, että periaatetta, jonka mukaan tehtyä päätöstä ei voida muuttaa, olisi loukattu riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen ja että se näin ollen olisi kantajan eduksi menettänyt siihen ensi arviolta liittyvän laillisuusolettaman. Tällaisessa tapauksessa pelkästään se seikka, että asianmukaisesti todistusvoimaiseksi saatettu alkuperäiskappale puuttuu, ei sellaisenaan aiheuta riidanalaisen päätöksen mitättömyyttä. Näin ollen ei ollut myöskään tarpeen aloittaa suullista käsittelyä uudelleen tällä perusteella uusien asian selvittämistoimien määräämiseksi. Koska kantajan väitteet eivät voisi olla tuomion purkamista koskevan hakemuksen perusteina, ei ollut tarpeen hyväksyä suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevaa kantajan vaatimusta."

C *Valitusperusteiden tutkiminen*

1) *Muutoksenhakutuomioistuimen toimivallan rajat*

16. Mielestäni on aluksi vastattava niihin kantajan esittämiin kahteen kysymykseen,

jotka koskevat muutoksenhakutuomioistuimen toimivallan rajoihin liittyvää yleisempää kysymystä.

a) Muutoksenhakutuomioistuimen mahdollisuus määrätä asian selvittämistoimista

17. Valittaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta määräämään täydentäviä asian selvittämistoimia, jotka koskevat väitettyjen, polypropeenipäätöstä rasittavien muotovirheiden olemassaoloa, mikäli tuomioistuin katsoo tämän tarpeelliseksi. Kantaja arvioi erityisesti, että kanne, jonka se oli nostanut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, olisi pitänyt jättää tutkimatta sen vuoksi, että se koski oikeudellisesti mitätöntä päätöstä. Se toteaa myös, että yhteisön oikeusjärjestyksessä sovellettavan, prosessioikeuden yleisen periaatteen mukaan tuomioistuimen on tarvittaessa viran puolesta tutkittava oikeusteitse esitettyjen vaatimusten tutkittavaksi ottaminen. Hoechstin mukaan tämä velvollisuus on myös muutoksenhakutuomioistuimella. Jotta muutoksenhakutuomioistuin voisi täyttää velvollisuutensa, sillä on ETY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja valtuuksiaan ylittämättä mahdollisuus määrätä kanteen tutkittavaksi ottamista koskevista asian selvittämistoimista.

18. Mielestäni ei ole tarpeen vastata myöskään näihin valittajan väitteisiin, koska ne perustuvat sen yleisempiin päätelmiin, joiden mukaan ensimmäisessä oikeusasteessa riitautettu päätös oli oikeudellisesti mitätön. Koska valittaja on peruuttanut päätöksen mitättömyyden toteamista koskevan vaatimuksensa, se on peruuttanut myös väitteensä, joiden mukaan sen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostama kanne olisi pitänyt jättää tutkimatta. On kuitenkin korostettava, ettei yhteisöjen tuomioistuimella missään tapauksessa ole toimivaltaa määrätä asian selvittämistoimista muutoksenhakuvaiheessa. Tämän seikan osalta viittaan edellä mainitussa asiassa Hüls vastaan komissio antamani ratkaisuehdotuksen 26 ja 27 kohtaan sisältyvään analyysiin.

b) Uudet tosiseikat, joihin vedotaan muutoksenhakuvaiheessa

19. Valittajan mukaan valituksenalaisen tuomion julistamisen jälkeen saatiin selville riidan ratkaisemisen kannalta erittäin tärkeitä seikkoja, joista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tai asianosaiset eivät olleet tietoisia. Valittaja vetoaa tästä syystä niihin ensi kertaa yhteisöjen tuomioistuimessa saadakseen oikeussuojaa.

20. On kuitenkin muutoksenhakutuomioistuimen harjoittamaa valvontaa koskevien periaatteiden ja ETY:n tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan ensimmäisen kohdan määräysten vastaista, että muutoksenhakuvaiheessa vedotaan ensimmäistä kertaa uusiin seikkoihin. Valitus voi koskea ainoastaan oikeuskysymyksiä.

Valittaja ei näin ollen voi pätevästi väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi tehnyt virheen, kun se ei ole oikeudellista arviointia tehdessään ottanut huomioon tosiseikkoja, jotka eivät olleet eivätkä voineet olla sen tiedossa, koska niihin ei ollut vedottu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tai koska ne olivat tulleet esille vasta tuomion antamisen jälkeen. Tästä syystä kyseisiä väitteitä, joilla valittaja pyrkii selvittämään riidanalaisen päätöksen muotovirheitä, ei voida ottaa tutkittaviksi.

2) *Riidanalaista päätöstä rasittavien olennaisten muotovirheiden olemassaolo*

a) Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

21. Valittaja katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on menetellyt virheellisesti, koska se on perustamissopimuksen 173 artiklan toisen ja neljännen kohdan vastaisesti jättänyt ottamatta huomioon olennaisia muotovirheitä, jotka rasittavat polypropeenipäätöstä. Hoechst väittää, että se oli vedonnut näihin muotovirheisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässään.

22. Valittaja väittää ensinnäkin, ettei ole olemassa riidanalaisen päätöksen alkuperäiskappaletta, joka olisi saatettu todistusvoimaiseksi komission työjärjestyksen 12 artiklan ensimmäisessä kohdassa edellytetyllä tavalla. Se korostaa, että on tärkeää, että yhteisön toimielinten kollegisesti tekemät päätökset saatetaan todistusvoimaisiksi, mikä on tae laillisuusperiaatteen noudattamisesta. Hoechst täsmentää kuitenkin, ettei se päättele alkuperäiskappaleen puuttuvan pelkästään sillä perusteella, että se on lukenut asiaan liittyvät asiakirjat ja että normaalisti alkuperäiskappaleen pitäisi olla komission kokousten pöytäkirjan liitteenä komission arkistossa. Todistusvoimaiseksi saattamatta jättäminen on valittajan mukaan piilevä virhe, joka ei kumoa tämän virheen rasittamaa päätöstä koskevaa laillisuusolettamaa. Hoechst katsoo tämän vuoksi olleen perusteltua, ettei se esittänyt tätä kumoamisperustetta aikanaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

23. Valittaja toteaa myös, että sen lisäksi, ettei päätöstä ollut saatettu todistusvoimaiseksi, komissio ei ollut myöskään antanut päätöstä kaikkina kieliversioina, joita lain mukaan edellytetään, vaikka sen olisi pitänyt menetellä näin; erityisesti hollanninkielisen ja italiankielisen version osalta komissio oli valtuuttanut yhden jäsenistään tekemään päätöksen. Hoechstin mukaan tällä valtuutuksella ei ole oikeudellista perustaa, koska siitä ei määrätä komission työjärjestyksen 27 artiklassa, joka rajoittaa valtuutuksen koskemaan ainoastaan valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevia toimia. Hoechstin mukaan lopullisen päätöksen tekeminen vain tietyillä pakollisista kielistä ei ole lain mukaan sallittua. Tämän vuoksi se, ettei polypropeenipäätöstä tehtäessä italian- eikä hollanninkielistä versiota ollut laadittu, on olennainen muotovirhe, jonka perusteella kyseinen päätös valittajan mukaan olisi pitänyt kumota.

24. Valittaja väittää myös, ettei riidanalaista päätöstä ollut perustamissopimuksen 191 artiklan 3 kohdan ja komission työjärjestyksen 12 artiklan kolmannen kohdan vastaisesti koskaan annettu tiedoksi. Tämän vuoksi päätöksellä ei ole koskaan ollut oikeusvaikutuksia. Se toteaa erityisesti, että komission sille lähettämä päätösteksti ja myöhemmin virallisessa lehdessä julkaistu päätös sisälsivät muutoksia verrattuna päätökseen, jonka komissio oli tehnyt kollegiona. Hoechstin mukaan nämä muutokset ovat enemmän kuin pelkkiä kirjoitus- tai kielioppivirheiden korjauksia, jotka on hyväksytty yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.[9] Valittajan mukaan komissio teki muutokset päätöksenteon jälkeen. Tämä käy ilmi sekä komission virkamiesten ns. PVC-tapausten[10] yhteydessä pidetyssä istunnossa antamista selvityksistä että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kyseisessä asiassa ja äskettäin ns. LDPE-asiassa annetussa tuomiossa omaksumasta näkemyksestä.[11] Hoechst vetoaa lisäksi tiettyihin päätöksen sisältöön tehtyihin — sen mielestä räikeisiin — muutoksiin, jotka olivat sille tiedoksi annetussa saksankielisessä päätöstekstissä. Se viittaa tältä osin tiettyihin tekstin kohtiin, jotka näyttivät siltä kuin ne olisi lisätty jälkikäteen alun perin tehtyyn päätökseen ja jotka oli kirjoitettu eri tekstityypillä ja tiheämmällä typografisella asettelulla. Se väittää myös, että tietyissä tiedoksi annetun päätöksen kohdissa on selvästi poistettu tiettyjä alkuperäistekstin kappaleita. Tiedoksi annettuun päätökseen, jonka ilmoitettiin olevan alkuperäisen päätöksen oikeaksi todistettu jäljennös, on kirjoitettu koneella maininta komission jäsen Sutherlandin allekirjoituksesta. Ei kuitenkaan ole mahdollista määritellä selkeästi, minkä tekstin komission jäsen on allekirjoittanut: onko kyseessä alkuperäinen teksti, jota on muutettu lainvastaisesti, vai lopulta tiedoksi annettu teksti, joka on laadittu ilman että olisi olemassa viimeisteltyä alkuperäistä päätöstä. Valittajan väitteiden mukaan näet sekä tiedoksi annetusta päätöstekstistä ilmenevät selvitykset että ns. PVC-tapauksissa esiin tulleet seikat antavat aiheen pitää varmana, että vakiintuneen käytännön mukaan jokaista komission päätöstä muutettiin päätöksenteon jälkeen komission oikeudellisessa yksikössä ennen niiden tiedoksiantamista päätöksen kohteina olleille yrityksille.

25. Hoechst päättelee näiden kaikkien komission laiminlyöntien ja toimien perusteella, että riidanalaista päätöstä tehtäessä on rikottu muun muassa päätösten perustelemista koskevia sääntöjä, koska päätöksen perusteluita muutettiin ja täydennettiin päätöksenteon jälkeen. Hoechstin mukaan perustamissopimuksen 190 artiklan pakottavia määräyksiä ei näin ollen ole noudatettu, ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt kumota polypropeenipäätös tämän olennaisen menettelymääräyksen rikkomisen vuoksi.

26. Komissio vastaa, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman tuomion sanamuodosta voida päätellä mitään sellaisia oikeudellisia virheitä, joihin valittaja vetoaa, ja että valittajan kaikki valitusperusteet olisi siis hylättävä.

9 — Asia 131/86, Yhdistynyt kuningaskunta v. neuvosto, tuomio 23.2.1988 (Kok. 1988, s. 905).

10 — Ks. edellä alaviite 4.

11 — Yhdistetyt asiat T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 ja T-112/89, BASF ym. v. komissio, tuomio 6.4.1995 (Kok. 1995, s. II-729).

27. Todistusvoimaiseksi saatetun alkuperäiskappaleen puuttumisen osalta komissio yhtyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättelyyn (valituksenalaisen tuomion 375 kohta), jonka mukaan siinäkään tapauksessa, ettei alkuperäiskappaletta ole annettu, kyseinen virheellisyys ei sellaisenaan riitä päätöksen laillisuuden kyseenalaistamiseksi. Komission mielestä edellytetään lisäksi, että tähän perusteeseen nojautuva asianosainen esittää riittäviä selvityksiä, joiden perusteella voidaan olettaa, että päätöksen sisältöä muutettiin lainvastaisesti päätöksenteon jälkeen. Ainoastaan siinä tapauksessa, että tällaisia riittäviä selvityksiä esitettäisiin, päätöksen laillisuusolettama kumoutuisi ja päätöksen todistusvoimaiseksi saattamatta jättämisellä olisi oikeusvaikutuksia.[12] Valituksen vastapuolen mukaan samaa oikeudellista päättelyä on noudatettu ns. PVC-tapauksissa annetuissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen[13] ja yhteisöjen tuomioistuimen[14] tuomioissa. Komissio toteaa joka tapauksessa, että kumoamisperuste, joka koski olennaisen menettelymääräyksen rikkomista komission työjärjestyksen 12 artiklassa tarkoitetun säännön noudattamatta jättämisen vuoksi, esitettiin määräajan päätyttyä suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen, joten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on menetellyt oikein hylätessään sen.

28. Komissio huomauttaa valtuutuksesta, joka valittajan mukaan oli annettu lainvastaisesti yhdelle komission jäsenelle, jotta tämä laatisi jälkikäteen päätöstekstin italiaksi ja hollanniksi, ettei sitä ole näytetty toteen Hoechstin esittämillä seikoilla. Komission mielestä ei ole myöskään todettu, että riidanalaisen päätöksen sisältöä olisi muutettu jälkikäteen, joten Hoechstille ei ole annettu tiedoksi päätöstä, jonka sisältö olisi ollut erilainen kuin alun perin tehdyn päätöksen. Saksankielisen version valittajan mukaan räikeistä muutoksista valituksen vastapuoli huomauttaa erikseen, että sen lisäksi, ettei kyseisiä muutoksia ole näytetty toteen, niihin vedotaan ensi kertaa muutoksenhakuvaiheessa, joten niitä ei voida ottaa huomioon.

b) Vastaukseni edellä mainittuihin väitteisiin

29. Valittaja vetoaa useisiin polypropeenipäätöstä rasittaviin olennaisiin muotovirheisiin. Riippumatta siitä, ovatko asianosaiset vedonneet tällaisiin virheisiin, yhteisöjen tuomioistuinten on tutkittava ne viran puolesta yhteisöjen tuomioistuimen vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti.

i) Muutoksenhakutuomioistuimen valtuuksien ulottuvuus ja viran puolesta tutkittavat seikat

12 — Sen osalta, että on välttämätöntä näyttää tällaiset muotovirheet perusteellisemmin toteen, vastaaja viittaa em. asiassa annettuun yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon sekä asiaan T-43/92, Dunlop Slazenger v. komissio, tuomio 7.7.1994 (Kok. 1994, s. II-441), asiaan T-34/92, Fiatagri ja New Holland Ford v. komissio, tuomio 27.10.1994 (Kok. 1994, s. II-905) ja asiaan T-35/92, Deere v. komissio, tuomio 27.10.1994 (Kok. 1994, s. II-957).

13 — Ks. edellä alaviite 9.

14 — Asia C-137/92 P, komissio v. BASF ym., tuomio 15.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2555).

30. Viittaan tältä osin asiassa Hüls vastaan komissio esittämäni ratkaisuehdotuksen 26, 27 ja 30 kohdassa esittämääni arvioon. Kyseisestä arviosta käy ilmi, että myös niissä oikeuskysymyksissä, jotka tutkitaan viran puolesta, muutoksenhakutuomioistuimen harjoittama valvonta rajoittuu yhtäältä siihen, että tutkitaan, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin määrittänyt todetut tosiseikat oikein asiaa koskevan oikeussäännön valossa, ja toisaalta siihen, että jos valituksessa sitä vaaditaan, selvitetään että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tutkinut pätevästi esitetyt tosiseikkoja koskevat väitteet. Näin ollen valittajan esittämiä oikeudellisia seikkoja ja tosiseikkoja koskevia muita väitteitä, joilla se vaatii komission polypropeenipäätöstä rasittavien muotovirheiden olemassaoloa koskevaa täydentävää selvitystä ja joilla se pyrkii täydentämään 2.3.1992 päivättyä kirjelmäänsä, ei sen vuoksi voida tutkia muutoksenhakumenettelyssä.

ii) Asianmukaisesti toteen näytettyjen, riidanalaista päätöstä rasittavien muotovirheiden olemassaolo

31. Valituksenalaisen tuomion sisältöä tutkiessani teen sen päätelmän, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole tehnyt oikeudellista virhettä yksilöidessään ja arvioidessaan seikkoja, joiden perusteella polypropeenipäätöstä rasittaisivat olennaiset muotovirheet. Valituksenalaisesta tuomiosta ei käy ilmi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella olisi ollut käytettävissään luonteeltaan tällaisia tai niin tärkeitä seikkoja, eikä varsinkaan että se olisi arvioinut niitä virheellisesti. Valittaja väittää lisäksi, että se oli vedonnut ensimmäisessä oikeusasteessa lähinnä 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässään riidanalaista päätöstä rasittaviin ratkaiseviin muotovirheisiin, jotka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli virheellisesti jättänyt arvioimatta.

32. Siltä osin kuin Hoechst vetoaa olennaisen perusteen tutkimisen laiminlyöntiin ja todistusaineiston vääristämiseen (muuttamiseen), esitetty valitusperuste on tutkittava. Siitä, voidaanko peruste hyväksyä, on todettava seuraavaa: valittaja ei esitä yhdessäkään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetyssä oikeudenkäyntiasiakirjassa [15] selvää vaatimusta siitä, että riidanalainen päätös olisi kumottava olennaisten virheiden vuoksi, eikä se myöskään vetoa seikkoihin, joista nämä virheellisyydet kävisivät selvästi ilmi. On todettava erityisesti 2.3.1992 päivätyn kirjelmän osalta, että siinä vain oletetaan olevan olemassa sellaisia virheitä, joiden vuoksi päätös on mitätön, ja pyritään saamaan suullinen käsittely aloitetuksi uudelleen eikä esittämään kumoamisperustetta. Mutta vaikka kyseistä kirjelmää olisi tulkittava siten, että riippumatta mitättömyyttä koskevista perusteista siihen sisältyisi tosiseikkoja, joita ensimmäisen

15 — Valittaja olettaa epäsuorasti, että koska virhe ilmeni riidanalaisessa päätösasiakirjassa, sellaisena kuin se oli siihen asiakirjavihkoon liitettynä, jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi ratkaisunsa, siihen voidaan vedota ensimmäistä kertaa muutoksenhakuvaiheessa. Riidanalainen päätös ei kuitenkaan ole ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäyntiasiakirja, eikä se sen vuoksi voi olla valitusperusteiden esittämisen perusteena (ks. tältä osin asiassa Hüls v. komissio esittämäni ratkaisuehdotuksen alaviite 36).

oikeusasteen tuomioistuimen oli arvioitava ratkaistakseen, rasittivatko olennaiset muotovirheet riidanalaista päätöstä, [16] on todettava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta on jälleen täysin oikea.

33. Aluksi on pohdittava, olisiko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pitänyt ottaa edellä mainittu kirjelmä huomioon, vaikka se oli esitetty myöhässä. [17] Tässä vaiheessa en tutki niin yksityiskohtaisesti tätä kysymystä koskevia perusteluja. Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin otti kirjelmän sen myöhästymisestä huolimatta huomioon — huolimatta siitä, ettei sen tarvinnut menetellä näin — kirjelmään ei sisältynyt täyttä näyttöä, jonka perusteella olisi voitu todeta olennaisten muotovirheiden rasittavan riidanalaista päätöstä. Hoechst ei toisin sanoen kyennyt esittämään riittävää näyttöä polypropeenipäätöstä rasittavista virheistä, joihin se vetoaa. [18]

Tämän vuoksi edellä tutkittu valitusperuste on hylättävä.

16 — Ratkaiseva seikka, johon valittaja vetosi ensimmäisessä oikeusasteessa, ei ole riidanalaisen päätöksen oletettu mitättömyys vaan seuraavien virheiden olemassaolon mahdollisuus: todistusvoimaiseksi saatetun alkuperäisen päätöksen puuttuminen, päätöksen sisällön muuttaminen päätöksenteon jälkeen ja kieliä koskevan järjestelyn vastainen menettely. Tuomioistuimen kannalta merkittävää ei näet ole se, miten asianosaiset luokittelevat merkittävät tosiseikat oikeudellisesti, vaan se, mihin tosiseikkoihin ne vetoavat: tilanne on tällainen erityisesti silloin, kun tosiseikat koskevat päätöksentekoon liittyvän olennaisen menettelymääräyksen rikkomista, mikä on tutkittava viran puolesta, vaikka tosiseikkojen toteaminen ei teekään päätöksestä mitätöntä.

17 — Kyseinen kirjelmä jätettiin suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen, ja vaikka sitä tulkittaisiin valittajan esittämällä tavalla, siihen sisältyi polypropeenipäätöstä koskeneita uusia kumoamisperusteita, joita ei ollut edes alustavasti esitetty kirjallisen käsittelyn aikana ja jotka perustuivat sellaisiin tosiseikkoihin, jotka kävivät ensi kertaa ilmi kyseisestä kirjelmästä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen jo siteeratun 48 artiklan 2 kohdan mukaan "asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin". Riippumatta siitä, onko tämä poikkeus voimassa myös silloin, kun suullinen käsittely on päättynyt, ei minusta vaikuta siltä, että seikat, joihin Hoechst vetosi kirjelmässään, olivat edellä mainitulla tavalla sellaisia, joiden perusteella kanneperusteita voitaisiin esittää määräajan päätyttyä. Valittaja vetoaa siihen, että se on voinut saada tiedon olennaisten muotovirheiden olemassaolosta vasta sen jälkeen, kun komission virkamiehet tekivät paljastuksensa ns. PVC-tapausten yhteydessä; tässä mielessä nämä paljastukset olisivat tosiseikkoja, "jotka ovat tulleet esille kirjallisen käsittelyn aikana". Tämä päättely ei mielestäni ole asianmukainen, sillä edes alustava tieto muotovirheiden olemassaolosta liittyy ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa PVC-tapausten yhteydessä tehtyjä paljastuksia edeltävään aikaan. Sen vuoksi näihin virheisiin olisi pitänyt vedota edes alustavasti kannekirjelmässä tai joka tapauksessa ennen suullisen käsittelyn päättymistä. Syyt, joiden perusteella katson, että kyseisessä kirjelmässä esitetyt perusteet ja vaatimukset esitettiin liian myöhään ja ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pitänyt ottaa niitä huomioon, olen esittänyt asiassa Hüls v. komissio antamani ratkaisuehdotuksen 57—79 kohdassa.

3) *Riidanalaista päätöstä rasittavien olennaisten muotovirheiden mahdollinen olemassaolo*

34. Vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arvioitavaksi esitettyjen seik-

18 — Yksi väitetyistä muotovirheistä on virhe, joka koskee komission työjärjestyksen 12 artiklan määräysten mukaisesti todistusvoimaiseksi saatetun alkuperäisen, ratkaisevan komission päätöksen puuttumista. Tämä virhe sisältää myös muita virheellisyyksiä, joihin valittaja vetoaa (ks. tältä osin asiassa Hüls v. komissio esittämäni ratkaisuehdotuksen 33 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei ole kuitenkaan todennut mistään ensimmäisen oikeusasteen oikeudenkäyntiasiakirjasta muuta, kuin ettei valittaja ole vedonnut konkreettiseen näyttöön edellä mainittujen virheiden osalta. Koska ei ollut osoitettu oikeudellisesti riittävästi, että komission työjärjestyksen 12 artiklan mukaisia muotomääräyksiä oli rikottu, ei ollut myöskään mahdollista päätellä varmuudella, että tiedoksi annettua päätöstä olisi ensinnäkin muutettu komission päätöksenteon jälkeen ja ettei komissio olisi tehnyt päätöstä kaikilla työjärjestyksessä määrätyillä kielillä ja että komission päätösten perusteluja ja tiedoksiantoa koskevia sääntöjä olisi jotenkin olennaisella tavalla rikottu. Valittajan 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässä esitetään ainoastaan epäilyksiä tietyistä virheellisyyksistä, joihin komissio mahdollisesti oli syyllistynyt tehdessään polypropeenipäätöksen. Pelkät epäilykset eivät kuitenkaan missään tapauksessa riitä riidanalaisen päätöksen kumoamiseen.

kojen perusteella ei voitaisikaan päätellä, että riidanalaisen päätöksen tekijä olisi rikkonut olennaisia menettelymääräyksiä, valittajan mukaan on kuitenkin tutkittava, olivatko nämä seikat sellaisia, että niiden perusteella olisi pitänyt aloittaa suullinen käsittely uudelleen, jotta olisi voitu määrätä uusista prosessinjohtotoimista.

a) Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

35. Valittaja väittää, että se vaati 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta yhtäältä aloittamaan suullisen käsittelyn uudelleen työjärjestyksensä 62 ja 64 artiklan mukaisesti ja toisaalta määräämään prosessinjohtotoimista työjärjestyksen 65 ja 66 artiklan mukaisesti. Se katsoo myös, että toisin kuin komissio väittää, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei ole rajatonta harkintavaltaa edellä mainittuihin vaatimuksiin vastaamisen osalta ja että sen vastausta on tutkittava muutoksenhakutuomioistuimen harjoittaman valvonnan yhteydessä. Hoechstin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomion lainmukaisuutta arvioitaessa on ratkaisevaa tutkia tavoitetta, johon käsittelyn uudelleen aloittamista koskeneella vaatimuksella pyrittiin. Silloin kun tällä vaatimuksella pyritään selvittämistoimien määräämiseen, jotta voitaisiin todeta uusia ratkaisevia seikkoja — jolloin asiassa on järjestettävä uusi suullinen käsittely — tämä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oleva mahdollisuus aikaansaa todistustaakkaa koskevien sääntöjen perusteella velvollisuuden aloittaa suullinen käsittely uudelleen ja määrätä asian selvittämistoimista. Näiden sääntöjen perusteella riidan ratkaisemisen kannalta merkittäviä todisteita on välttämättä etsittävä. Hoechstin mukaan useat yhteisön prosessisäännöt ja aineelliset oikeussäännöt velvoittavat tutkimaan enemmälti perusteita, jotka koskevat riidanalaista päätöstä rasittavien olennaisten muotovirheiden olemassaoloa. Tämän vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kieltäytyminen on valittajan mielestä työjärjestyksen sekä 62 artiklan että 65 ja 66 artiklan vastaista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oli sekä valittajan vaatimuksen perusteella että viran puolesta velvollisuus tutkia 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässä esitetyn perusteella kaikki seikat, joiden perusteella se saattoi selvittää, oliko polypropeenipäätös tehty lainmukaisesti.

36. Valittaja väittää myös, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylännyt valittajan kirjelmässä esitettyjä perusteita sillä perusteella, että ne oli esitetty määräajan päättymisen jälkeen, vaan että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli tutkinut ne pääasian yhteydessä; Hoechstin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oli kuitenkin ollut velvollisuus tutkia ne paitsi mitättömyyden kannalta myös olennaisen menettelymääräyksen rikkomisen kannalta, minkä tuomioistuin oli laiminlyönyt. Komissio ei Hoechstin mielestä voi ainakaan väittää, että kirjelmä olisi esitetty liian myöhään. Tällaisella väitteellä komissio näet kiistäisi valituksenalaisen tuomion lainmukaisuuden, vaikka se ei ole valittanut tuomiosta, eikä kyseistä väitettä siis voitaisi tutkia. Hoechst vastaa väitteeseen, jonka mukaan

2.3.1992 päivätyssä kirjelmässä esitetyt seikat olisi pitänyt analogisesti työjärjestyksen purkamishakemusta koskevassa 125 artiklassa määrätyn mukaisesti esittää kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun valittaja sai niistä tiedon, ettei vanhentumista koskevia määräaikoja voida soveltaa analogisesti. Koska valittaja on joka tapauksessa saanut tiedon perusteista vain niiden paljastusten ansiosta, jotka komission virkamiehet tekivät ns. PVC-tapauksia koskevassa istunnossa 10.12.1991, kirjelmä on 2.3.1992 jätetty kyseisen kolmen kuukauden määräajassa.

37. Komissio puolestaan toteaa aluksi, että valittajan väite, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella oli velvollisuus aloittaa oikeudenkäynti uudelleen, on virheellinen, sillä kyseinen toimenpide ei ollut välttämätön nyt käsiteltävässä asiassa. Komission mukaan suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskenut valittajan vaatimus ei nojautunut seikkoihin, jotka olisivat olleet hyvin merkityksellisiä riidan ratkaisemiseksi, ja ne esitettiin lisäksi määräajan päättymisen jälkeen. Komission mukaan oli perusteltua, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi perusteet, jotka koskivat päätökseen sovellettavan kieliä koskevan järjestelyn vastaista menettelyä tai riidanalaisen päätöksen asianmukaisesti todistusvoimaiseksi saatetun alkuperäiskappaleen puuttumista. Kuten näet ns. PVC-tapauksissa annetussa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiossa myöhemmin todettiin,[19] vaikka tällaisia virheellisyyksiä olisi tapahtunut, ne eivät merkitse niihin liittyvän päätöksen mitättömyyttä. Komissio toteaa seikoista, jotka valittaja esittää uusina tosiseikkoina, seuraavaa: koska nämä tosiseikat liittyvät ns. PVC-tapauksissa annettuun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioon, niihin ei voida vedota suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevan vaatimuksen tukemiseksi; yhteisöjen tuomioistuimet ovat katsoneet, ettei tuomioistuimen ratkaisun sisältö voi olla perusteena sille, että suullinen käsittely aloitetaan uudelleen toisessa asiassa.[20] Jos oletetaan, että uusia tosiseikkoja olivat komission virkamiesten istunnossa tekemät paljastukset, joihin ns. PVC-tapauksissa annettu tuomio nojautui, Hoechst vetoaa 2.3.1992 päivätyssä kirjelmässään niihin liian myöhään. Näihin seikkoihin olisi analogisesti yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 125 artiklan tuomion purkamista koskevien määräysten mukaisesti pitänyt vedota kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hakija sai niistä tiedon. Komissio väittää, että yksi sen virkamiehistä oli iltapäivällä 22.11.1991 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa pidetyssä ns. PVC-tapauksia koskeneessa istunnossa myöntänyt, ettei komission työjärjestyksen 12 artiklaa enää noudatettu. Valituksen vastapuolen mukaan Hoechstillä oli siis kyseisestä päivästä alkaen tiedossaan ne seikat, joihin se oli vedonnut suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskevassa vaatimuksessaan. Komissio toteaa lisäksi, että valittaja katsoo virheellisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi epäsuorasti myöntänyt, että kirjelmä jätettiin määräajassa; komission mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päinvastoin ilmaisi tuomiossaan epäilyksensä siitä, oliko kirjelmään sisältyneet perusteet esitetty määräajassa.

38. Komissio väittää lisäksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on

19 — Ks. edellä 14 kohta.

20 — Komissio viittaa asiaan T-4/89 REV, BASF v. komissio, määräys 26.3.1992 (Kok. 1992, s. II-1591) ja asiaan C-403/85 REV, Ferrandi v. komissio, tuomio 19.3.1991 (Kok. 1991, s. I-1215).

menetellyt asianmukaisesti katsoessaan, ettei Hoechst ollut vaatimuksessaan esittänyt riittävästi tarpeellista selvitystä, jotta sen vaatimus käsittelyn uudelleen aloittamisesta olisi voitu hyväksyä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanta on sen mielestä perusteltu siinäkin tapauksessa, että Hoechstin 2.3.1992 päivättyä kirjelmää tulkittaisiin siten, että siinä vedotaan riidanalaisen polypropeenipäätöksen muodolliseen pätemättömyyteen eikä sen mitättömyyteen. Komissio täsmentää tältä osin, että valittajan eikä komission on näytettävä toteen kyseisten muotovirheiden olemassaolo. Kantajan esittämä päinvastainen tulkinta loukkaa komission mukaan yhteisön toimielinten päätöksiä koskevaa laillisuusolettamaa ja on oikeuskäytännön vastainen. [21] Hoechst ei myöskään voinut pelkästään vedota komission työjärjestyksen 12 artiklan mukaisen menettelyn laiminlyöntiin. Sen olisi pitänyt vedota konkreettisiin selvityksiin, joiden mukaan polypropeenipäätöksen sisältöä olisi muutettu päätöksenteon jälkeen. Tätä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen nyt käsiteltävässä asiassa omaksumaa tulkintaa tukevat komission mukaan yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Lestelle vastaan komissio [22] ja ns. PVC-tapauksissa [23] antamat tuomiot. Polypropeenipäätöstä mahdollisesti rasittavat muotovirheet olisi joka tapauksessa pitänyt työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti tuoda esiin kannekirjelmässä, eikä niihin ainakaan voida vedota suullisen käsittelyn päättymisen jälkeen. Valituksen vastapuoli väittää toissijaisesti, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta päättää siitä, onko käsittelyn uudelleen aloittaminen tarpeen. [24]

39. Komissio toteaa työjärjestyksen 64 artiklan 3 kohdan d alakohdan määräyksistä, ettei niihin eikä mihinkään muihinkaan prosessia koskeviin sääntöihin sisälly ehtoja, joiden toteutuessa yhteisöjen tuomioistuimilla olisi velvollisuus hyväksyä prosessinjohtotoimien määräämistä koskeva vaatimus. Tämän vuoksi ei ole perusteltua väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella olisi velvollisuus tutkia tiedot, jotka koskevat sellaisia tosiseikkoja, joihin asianosaiset ovat vedonneet liian myöhään tai liian yleisesti ja epämääräisesti. Valituksen vastapuoli vetoaa sen sijaan perustamissopimuksen 173 artiklan, ETY:n tuomioistuimen perussäännön 19 artiklan ensimmäisen kohdan sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c ja e alakohdan sekä 48 artiklan 1 ja 2 kohdan määräyksiin, joiden perusteella valittajalla on sen mielestä velvollisuus esittää määräajassa vaatimuksensa sekä näyttö, joihin se nojautuu. Prosessinjohtotoimien tarkoituksena ei ole korjata asianosaisten laiminlyöntiä esittää väitteensä ja perustelunsa oikea-aikaisesti määräajassa. Juuri siksi, että prosessinjohtotoimet ovat luonteeltaan poikkeuksellisia, niitä koskeva vaatimus on joka tapauksessa esitettävä kohtuullisessa ajassa, jottei lainkäytön sujuvuutta vaarannettaisi. Näin ollen Hoechstin esittämä vaatimus on komission mielestä esitetty liian myöhään.

21 — Komissio viittaa edellä alaviitteessä 12 mainituissa asioissa Dunlop Slazenger v. komissio, Fiatagri ja New Holland Ford v. komissio ja John Deere v. komissio annettuihin tuomioihin.

22 — Asia C-30/91 P, Lestelle v. komissio, tuomio 9.6.1992 (Kok. 1992, s. I-3755).

23 — Mainittu edellä alaviitteessä 14.

24 — Komissio viittaa asiassa T-33/91, Williams v. tilintarkastustuomioistuin, 10.12.1992 annettuun tuomioon (Kok. 1992, s. II-2499, 31 kohta).

b) Vastaukseni edellä mainittuihin kysymyksiin

40. Edellä esitetyn perusteella kysytään, onko ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin menetellyt oikein hylätessään suullisen käsittelyn uudelleen aloittamista koskeneen kantajien vaatimuksen, ja tämä kysymys liittyy välittömästi komission polypropeenipäätöstä mahdollisesti rasittaviin olennaisiin muotovirheisiin. Viittaan tältä osin asiassa Hüls vastaan komissio antamani ratkaisuehdotuksen 47—79 kohtaan sisältyvään analyysiin, jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisu oli oikea, vaikka perustelut olivatkin erilaisia, ja vastakkaista näkemystä tukevat valitusperusteet on siis hylättävä.

V Ratkaisuehdotus

41. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) hylkää yhtiön Hoechst AG valituksen kokonaisuudessaan;

2) hylkää väliintulijan vaatimukset;

3) velvoittaa väliintulijan vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja

4) velvoittaa valittajan korvaamaan muut oikeudenkäyntikulut.